

ԲԱԶՄԱՎԷՊ

Է. ՏԱՐԻ. ԹԻԻ 17.

1849

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 1.

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

6

Հարկաւոր է պատահաւոյ ճշ որ ամէն Տարրոս տարիճանին յարճար մեծարանքը պայ :

ԱՏ անգամ տեսնուած է՝ որ պատանի մը ամէն մտաց ձիրքերն և ինքզինքը ուրիշներուն սիրելի ընել տալու յատկութիւններն ունենալէն ետքն ալ, ամենուն հետ պատշաճ մեծարանք չի վարուելուն համար, ինքն ալ ուրիշներուն աչքէն ելեր է. ընդհակառակն մը տաց ձիրքերէ զուրկ եղող՝ բայց զուրիշները պատուողը ինքն ալ սէր ու մեծարանք գտեր է ամենէն : Ուստի ամէն ջանք ըրէք, սիրելիք, որ պարտուպատշաճ մեծարանքով վարուիք անոնց հետ որոնք վիճակով ու բաղդով ձեզմէ վեր են : Իրաւ է որ միայն առաքինութիւնը և արդիւնքը արժանի են պատուոյ, բայց քաղաքականութիւնը և ընկերա-

կան կապը զմեզ կը պարտաւորեն որ մեզմէ վեր եղողներուն գլուխ ծռենք : Ետուծոյ և օրինաց առջևը ամենքնիս ալ հաւասար ենք, սիրելիք. բայց յայտնի է որ աշխատողը՝ զինքը աշխատողն ողէն ստորին պիտի սեպէ, ծառայ կոչուածն ալ պէտք է որ տէր մը ունենայ : Եւ մենքնուս վրայ իշխող թաղաւորներն ու իշխաններն ալ իրենց իշխանութեանը պէտք է որ հպատակին, անանկ որ անոնք աւելի նեղութիւն կը քաշեն հրաման տալով քան թէ մենք հնազանդելով. անոր համար ալ աւելի ցաւակից պէտք է ըլլալ այնպիսեաց քան թէ վրանին նախանձիլ. ու թէ որ մէկը ունայնամտութեամբ մը այսպիսի

Ճշմարտութեանց դէմ դառնայ՝ մարդկային ընկերութենէ, դուրս հանել կը վայելէր զայնպիսին :

(Ժ) Ե որ կ'ուզէք որ դուք ալ ծերութեան տեսնախդ պատկառելի ըլլաք ուրիշներուն, ծերոց վրայ սէր ու մեծարանք ցուցըցէք : Ներուհի մը տեսնաք որ ընտանի կերպով պատանեաց հետ կը վարուի և անոնց քաջալերութիւն կուտայ, իմացէք որ ինքն ալ իր տղայութեան տեսնաք ծերոց պէտք եղած պատիւը տուեր է : Շատ անգամ պատանիք մեծերուն փորձառութեան տուած դասերը ծաղր կ'ընեն, սակայն քանի որ տարիքնին առնուն՝ այնչափ աւելի աղէկ կ'իմանան առնոց ճշմարտութիւնը . երանի անոնց՝ որ քիչ բան սորված են իրենց սխալմունքներովը :

7

Պէշ ընկերաց խառնելը :

Միշտ բանէ աւելի գէշ ընկերներէն վախցէք, սիրելիք : Նշագամ մարդիկ ամէն ջանք կ'ընեն ուրիշներուն ալ գէշութիւն սորվեցընելու, որպէս զի իրենց չարութիւնները այնչափ աչքի չեւենան . այս իրենց չար դիտաւորութեանը հասնելու համար փորձ չմնար որ ուղղակի և կամ անուղղակի կերպերով չփորձեն : Մի հնարքներուն մէջ ամենէն աւելի հասարակը, և դժբաղդաբար՝ ամենէն աւելի անփորձ պատանիքը խաբողը այն է որ կը ջանան անոնց մտքին մէջ խոթել թէ պարկեշտութիւն ըսածդ նախապաշարմունք մըն է, հնազանդութիւնը՝ տկարութիւն, իսկ առաքինութիւնը առասպել մը : Այս որպէս զի իրենց նպատակին դիւրաւ հասնին, միայն չար խրատներով գոհ չեն ըլլար՝ այլ օրինակով ալ այն բաները կը քարոզեն . մտիկ չընելու ալ ըլլաք՝ զձեզ ծաղր կ'ընեն : Օգոյշ կեցէք, կ'աղաչեմ, այսպիսի ապականութեան խրատիչներէն . լաւ դիտեցէք որ աւելի աղէկ է մէկ առաքինի մարդէ մը պզտիկ փոքրէստ մը լսել, քան թէ այն չար մարդոց արհամարհանքն ու ծաղրը :

Ա. ԹԻԻՍ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

ՕԳՏԱԿԱՐ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆՔ

Բ.

Եղբայրացիութիւն :

Ա.

ԵԶՈՒԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ որ ընդհանրապէս կէս իմաստնոց քան թէ իմաստնոց մէջ պատուած է, մեր ազգին մէջ մեծ պատիւ դտեր է հնուցմէ՝ ի վեր, իրեն լեզուներ սովորելու յարմարութեան և քաղաքական վիճակին հանգամանայն համար : Մեր համար կը վայելէ որ քիչ մը քննենք, թէ ըստ ինքեան լեզուազիտութիւնը պատուական բան է, ինչ բանի համար պէտք է սովորիլ և ուրջափ, որ լեզուները պէտք է սովորիլ, և ուրջափ հարկաւոր է ազգային լեզուն գիտնալը :

Եզուազիտութեան վրայ խօսողներուն շատը՝ բնաբանի պէս կը գնեն և Վարդուս մեծ կայսեր ըսածը, թէ «Մէկը որ լեզու գիտէ, այնչափ անգամ մարդ է» . և այս խօսքով մէկէն կարգացողին աչքն ու բերանը գոցել կ'ուզեն : (Ժ) Ե որ զրուցողին մեծութիւնը ամէն խօսքն ալ մեծ ընէր, մենք ալ կրնայինք անոր հակառակ բնաբան մը դնել Վարդուսէն մեծ ինքնակալի մը խօսքը, Վափուէնին, որ երբ դիմացը բերին նոր հանգուցեալ ծիրանաւորը՝ Սեծոֆանդէ՝ երիտասարդութեան մանակը, և ըսին թէ այսչափ լեզու գիտէ, պատասխանեց, թէ Սերմն այնչափ անգամ տղայ է : Վարելի է Վարդուս կ'ուզէր իմացընել, թէ մէկը որչափ օտար լեզու գիտէ՝ այնչափ օտարազգեաց հետ կրնայ խօսիլ և իբր թէ առնոց ազգակից ըլլալ, իսկ Վափուէն թէ որչափ մէկը լեզուներու ետեւէ կ'ըլլայ՝ այնչափ միտքը կը զբաղեցնէ գիտցած բանը նորէն գիտնալու ուրիշ ձայնով մը, և աւելի խօսող քան մտածող կ'ըլլայ :